

VENDIM
Nr. 1140, datë 24.12.2020

**PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR DHE
KRIMEVE TË RËNDA, 2021–2025, DHE PLANIN E VEPRIMIT 2021–2022**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Brendshëm, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda, 2021–2025, dhe planin e veprimit 2021–2022, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
2. Ngarkohen Ministria e Brendshme, ministritë dhe institucionet përgjegjëse të përmendura në tekstin e kësaj Strategjie për zbatimin e këtij vendimi.
Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe

STRATEGJIA FINALE

TABELA E PËRMBAJTJES

Lista e shkurtimeve

PJESA I: KONTEKSTI STRATEGJIK

1.1 Hyrja dhe qëllimi i dokumentit strategjik

1.2 Vizioni i Strategjisë

1.3 Metodologjia

1.4 Analiza e riskut, arritjet dhe mësimet

1.5 Kuadri ligjor dhe institucional në fuqi, lidhja me dokumentet dhe prioritetet strategjike

PJESA II: QËLLIMI I POLITIKAVE DHE OBJEKTIVAT SPECIFIKË TË DOKUMENTIT STRATEGJIK

2.1 Qëllimi i politikës I: Ulja e kërcënimit dhe e ndikimit të krimit të organizuar dhe të krimeve të rënda.

Objektivi specifik 1.1 Goditja e veprimtarive kriminale në fushën e narkotikëve

Objektivi specifik 1.2 Goditja e trafikëve të paligjshme

Objektivi specifik 1.3 Goditja e krimit ekonomik të pastrimit të parave

Objektivi specifik 1.4 Hetimi, ndjekja penale dhe dënimi i drejtuesve dhe i anëtarëve të strukturave kriminale

Objektivi specifik 1.5 Forcimi i bashkëpunimit policor ndërkombëtar

Objektivi specifik 1.6 Kapja e personave në kërkim ndërkombëtar

Objektivi specifik 1.7 Forcimi i marrëdhënieve juridiksionale me autoritetet e huaja

2.2 Qëllimi i politikës II: Mbrojtja e qytetarëve, institucioneve dhe ekonomisë

Objektivi specifik 2.1 Identifikimi dhe mbështetja e individëve në rrezik për t'iu nënshtruar shtrëngimit, dhunës dhe frikësimit nga krimi i organizuar

Objektivi specifik 2.2 Rritja e profesionalizmit

Objektivi specifik 2.3 Dobësimi i motivit financiar në përfshirje në krim të organizuar

2.3 Qëllimi i politikës III: Rritja e forcës parandaluese ndaj kërcënimeve të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda

Objektivi specifik 3.1 Realizimi i fushatave për rritjen e ndërgjegjësimit me përfshirjen e institucioneve qendrore dhe vendore, shoqërisë civile, biznesit, medias dhe aktorëve të tjerë për parandalimin e krimit të organizuar

Objektivi specifik 3.2 Ofrimi dhe koordinimi i mbështetjes së brendshme/huaj për zona dhe komunitete vulnerabël

PJESA III: ZBATIMI, PËRGJEGJËSIA E INSTITUCIONEVE, RAPORTIMI DHE MONITORIMI

3.1 Përgjegjësia e institucioneve

3.2 Llogaridhënia, raportimi dhe monitorimi

PJESA IV: ANALIZA BUXHETORE

4.1 Analiza e buxhetit për zbatimin e Strategjisë

LISTA E SHKURTIMEVE

AAPSK	Agjencia e Administrimit të Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara
AISM	Agjencia e Inteligjencës dhe Sigurisë së Mbrojtjes
AKCESK	Autoriteti Kombëtar për Certifikimin Elektronik dhe Sigurinë Kibernetike
AMF	Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare
AS	Akademia e Sigurisë
BE	Bashkimi Evropian
BKH	Byroja Kombëtare e Hetimit
BSH	Banka e Shqipërisë
DASH	Departamenti Amerikan i Shtetit
DHKA	Dhoma Kombëtare e Avokatisë
DPB	Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve
DPD	Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
DPPPP	Drejtoria e Përgjithshme për Parandalimin e Pastrimit të Parave
DPPSH	Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit
DVP	Drejtoritë Vendore të Policisë
DPT	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve
EMCDDA	Qendra Evropiane e Monitorimit të Narkotikëve dhe Varësisë nga Droga
EMPACT	Platforma multidisiplinare evropiane kundër kërcënimeve kriminale
FAST	Njësia për Kapjen e Personave në Kërkim
FATF	Task-Forca e Veprimit Financiar
FZHR	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve
GKO	Grupet e krimit të organizuar
IKRTK	Instituti Kombëtar i Regjistrimit të Trashëgimisë Kulturore
IAL	Institucione të Arsimit të Lartë
KLP	Këshilli i Lartë i Prokurorisë
KLJG	Këshilli i Lartë Gjyqësor
MASR	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë
MB	Ministria e Brendshme
MBZHR	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
MD	Ministria e Drejtësisë
MEPJ	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
MK	Ministria e Kulturës
MM	Ministria e Mbrojtjes
MTM	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
NSPK/SPZ	Ndihmëspecialist i policimit në komunitet
PP	Prokuroria e Përgjithshme
PSH	Policia e Shtetit
PU	Policia Ushtarake
QEDH	Qendra për Ekstremizmin e Dhunshëm

QKB	Qendra Kombëtare e Biznesit
SKZHI	Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim
SIENA	Aplikacioni i sigurt i rrjetit të shkëmbimit të informacionit
SKKOKR	Strategjia kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda
SHISH	Shërbimi Informativ i Shtetit

PJESA I KONTEKSTI STRATEGJIK

1.1 Hyrja dhe qëllimi i dokumentit strategjik

Strategjia Kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda është hartuar në vijim të dy strategjive të mëparshme: Strategjisë Ndërsektoriale të Luftës kundër Krimit të Organizuar, Trafiqueve të Paligjshme dhe Terrorizmit, 2008–2013, dhe Strategjisë Ndërsektoriale të Luftës kundër Krimit të Organizuar, Trafiqueve të Paligjshme dhe Terrorizmit, 2013–2020. Ndryshe nga dokumentet e mëparshme, kjo Strategji përqendrohet në luftën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, duke u fokusuar në komponentët kryesorë të saj, si: trafikimi i drogave, njerëzve, armëve, veprave të artit dhe trashëgimisë kulturore, pastrimi i parave dhe strukturat e organizuara kriminale.

Zhvillimi i Strategjisë i është nënshtruar një procesi konsultativ ndërmjet institucioneve shtetërore të përfshira në luftën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, të cilat do të japin kontributin kryesor në zbatimin e kësaj Strategjie dhe monitorimin e ecurisë së saj.

Strategjia bazohet mbi të dhëna dhe vlerësime të institucioneve dhe të agjencive të zbatimit të ligjit dhe të inteligjencës, si dhe raporte të jashtme vlerësimi të institucioneve ndërkombëtare dhe vendore.

Procesi i hartimit të Strategjisë ka kaluar nëpër disa faza:

Faza e parë ka konsistuar në vlerësimin e kërcënimit nga krimi i organizuar, duke u mbështetur në matjen e rezultateve të arritura gjatë zbatimit të Strategjisë Ndërsektoriale të Luftës kundër Krimit të Organizuar, Trafiqueve të Paligjshme, 2013–2020. Nëpërmjet këtij vlerësimi janë identifikuar mangësitë dhe nevojat në qasjen e deritanishme kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, mbi të cilat janë zhvilluar gjatë fazës së dytë qëllimet e politikave/politikat, objektivat specifike të Strategjisë, si dhe treguesit e performancës për të matur arritjet. Pjesë përbërëse e këtij vlerësimi kanë qenë dhe gjetjet dhe rekomandimet e ofruara nga raportet e pavarura ndërkombëtare dhe ato vendore, të cilat kanë trajtuar vit pas viti çështje që lidhen me zbatimin e ligjit dhe luftën kundër krimit të organizuar në Shqipëri. Gjithashtu, një sërë dokumentesh Strategjike dhe praktikash të mira ndërkombëtare në këtë fushë janë konsultuar dhe kanë shërbyer për fazën tre dhe katër të këtij procesi. Gjatë fazës së tretë është kryer hartimi i dokumentit përfundimtar dhe hartimi i Planit të Veprimit për zbatimin e Strategjisë për periudhën 2021–2022, ndërsa gjatë fazës së katërt është kryer procesi i konsultimit me publikun dhe palët e interesuara.

Kapitujt në vijim të këtij dokumenti Strategjik do të trajtojnë një sërë çështjesh që lidhen me hapat që janë ndjekur për të arritur këtë Strategji, synimet dhe pritshmëritë e saj, si dhe zbatimin dhe monitorimin e objektivave të përcaktuar.

Në pjesën e parë të këtij dokumenti do të pasqyrohet një vlerësim i përgjithshëm i përpjekjeve, arritjeve dhe sfidave në luftën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda në vend, duke u mbështetur në analizat e brendshme të institucioneve shqiptare, si dhe duke u referuar në raportet kryesore të institucioneve dhe organizmave ndërkombëtarë që mbulojnë këto çështje. Në këtë pjesë do të përcaktohet vizioni i Strategjisë, i cili do të jetë qëllimi kryesor i përpjekjeve të përbashkëta të institucioneve shqiptare në luftën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, si dhe do të evidentohet lidhja e kësaj Strategjie me kuadrin ligjor në fuqi dhe dokumentet e tjera strategjike në këtë fushë.

Pjesa e dytë fokusohet në qasjen strategjike që do të ndiqet në këtë dokument, duke shpjeguar në mënyrë të detajuar tri politikat kryesore të kësaj Strategjie, si dhe objektivat specifike për

bashkërendimin e veprimtarisë së institucioneve në përballjen kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda.

Pjesa e tretë përcakton masat prioritare që do të zbatohen nga institucionet për secilën prej tre politikave dhe së fundmi, pjesa e katërt pasqyron planin e veprimit 2021–2022, nëpërmjet të cilit do të synohet vënia në jetë e politikave dhe e objektivave specifike, ndarja e përgjegjësiave ndërmjet institucioneve, si përcaktimi i afateve për zbatimin e masave.

1.2 Vizioni i Strategjisë

Strategjia kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda do të koordinojë përpjekjet e institucioneve shqiptare ndaj një sërë problematikash dhe sfidash në fushën e sigurisë, të cilat janë evidentuar në vija të përgjithshme në analizën e riskut dhe do të kenë si busull orientuese vizionin e kësaj Strategjie:

“Garantimi i një mjedisi të sigurt për zhvillimin e vendit dhe të shoqërisë nga kërcënimet e krimit të organizuar dhe e krimeve të rënda, duke siguruar jetën e individit, sipërmarrjen e lirë dhe respektimin e ligjshmërisë në tërësi.”

Ky vizion është në përputhje me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020, ku lufta kundër krimit të organizuar lidhet me shtyllën e “Mirëqeverisjes, demokracisë dhe shtetit të së drejtës” dhe mbështet vizionin e SKZHI-së: *“Shqipëria me një shoqëri pa trafikim, krim të organizuar dhe kërcënim terrorizmi, dhe një imazh të një vendi paqësor dhe me standarde evropiane të sigurisë”*, në lidhje me objektivat e parashikuar për krijimin e një mjedisi të sigurt për shoqërinë përmes uljes së ofertës dhe të mundësive për përdorim të paligjshëm të narkotikëve, uljen e trafikimit të paligjshëm dhe, në veçanti, e trafikimit të qenieve njerëzore nga/përmes Shqipërisë deri më 2020-ën, si dhe krijimin e një shërbimi hetimor bashkëkohor, forcimin e bashkëpunimit ndërkombëtar dhe rajonal.

Sfidat që parashikon të ndeshë kjo Strategji lidhen, gjithashtu, me sfidat e parashtruara në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim, 2015–2020: 1. Përpjekje më të mëdha në forcimin e bashkëpunimit midis agjencive të zbatimit të ligjit; 2. Krijimin e “të dhënave të gjurmueshme”, të besueshme të hetimeve parandaluese, të proceseve dhe dënimeve të shoqëruara me përdorimin sistematik të hetimeve financiare; 3. Përsheptimin dhe intensifikimin e luftës kundër prodhimit dhe trafikimit të drogave për të pasur një efekt më afatgjatë; dhe për 4. Një luftë më të bashkërenduar dhe të fokusuar ndaj të gjitha formave të krimit të organizuar dhe bashkëpunimit ndërkombëtar, si dhe kundërmasa më të forta.

1.3 Metodologjia

Siç është shpjeguar më poshtë në nënkapitullin 5 - kuadri ligjor dhe institucional në fuqi dhe lidhja me dokumentet dhe prioritetet strategjike të këtij dokumenti, përputhet plotësisht me dokumentet strategjike në nivel ndërkombëtar e kombëtar të miratuar nga Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave, duke bërë që vizioni, politikat dhe objektivat specifike të përputhen plotësisht me këto dokumente strategjike.

Hartimi i kësaj Strategjie është planifikuar në kuadër të Planit Kombëtar të Integritimit Evropian 2020–2022, duke i dhënë një rol koordinues Ministrisë së Brendshme, si institucioni me peshën më të madhe në ruajtjen e rendit dhe sigurisë publike. Ky dokument strategjik është konsultuar në të gjitha fazat e saj, duke nisur nga analiza e riskut deri në miratimin e tij, me institucione të tjera si Ministria e Drejtësisë, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Prokuroria e Përgjithshme etj., të cilat kanë dhënë kontribut të veçantë gjatë procesit të hartimit të kësaj Strategjie.

Në hartimin e këtij dokumenti krahas infrastrukturës ligjore, programeve të ndryshme shtetërore, në analizën për vlerësimin e gjendjes dhe planifikimin e prioriteteve, objektivave dhe alternativave të zhvillimit për të ardhmen, janë marrë në konsideratë edhe gjetjet dhe rekomandimet e bëra nga raportet ndërkombëtare, si rekomandimet e progresraporteve të Komisionit Evropian, Komitetit të Stabilizim-Asociimit, GRETA-s, DASH-it, ICRG/FATF-it etj.

Gjithashtu, ky dokument është publikuar për Konsultim publik në fillim të dhjetorit 2020, në adresën: <https://konsultimipublik.gov.al/Konsultime/Detaje/313>, dhe nuk ka pasur komente apo sugjerime të tjera në lidhje me përmbajtjen.

1.4. Analiza e riskut, arritjet dhe mësimet

Krahas vlerësimeve periodike të kryera nga institucionet shqiptare, organizma ndërkombëtarë, të pavarur dhe të paanshëm, raportojnë, se: “Shqipëria ka bërë përparim të mirë në forcimin e luftës kundër krimit të organizuar ... dhe rezultate të prekshme janë arritur në këtë drejtim”¹. Sipas Komisionit Evropian, përparimi i bërë në këtë drejtim nga vendi ynë dëshmohet përmes intensifikimit të mëtejshëm të operacioneve policore për shkatërrimin e grupeve kriminale ... dhe angazhimit të fortë për të shkatërruar trafikimin e drogës.²

Ndër faktorët kyç që kanë çuar në një numër të konsiderueshëm të operacioneve të suksesshme dhe në arrestimin e drejtuesve të grupeve të organizuara kriminale, përmenden bashkëpunimi me vendet anëtare të BE-së dhe Europoli, rritja e bashkëpunimit midis policisë dhe prokurorisë, zbatimi i *acquis* të BE-së në këtë fushë, përmbushja e rekomandimeve të vazhdueshme, si dhe zbatimi i planit të veprimit për adresimin e kërkesave të FATF-së. Një vëmendje e posaçme i është kushtuar, gjithashtu, rëndësisë dhe rolit të institucioneve të reja të drejtësisë, konkretisht Prokuroria e Posaçme. Vijimi i zbatimit të reformës në drejtësi dhe punës për luftën kundër krimit të organizuar, vlerësohen të një rëndësie jetike nga Departamenti Amerikan i Shtetit.³

Për sa u përket rezultateve në luftën kundër narkotikëve, raportohet, se: “ashtu si vitet e kaluara, Shqipëria dëshmoi, gjithashtu, më 2019-ën, një përkushtim të fortë dhe të qëndrueshëm në luftën kundër prodhimit dhe trafikimit të kanabisit”. Faktorë kyç në këtë drejtim përmenden lejimi i monitorimit ajror nga *Guardia di Finanza* italiane, bashkëfinancuar nga BE-ja, puna e ekipeve të përbashkëta të hetimit dhe operacionet në shkallë të gjerë në lidhje me kokainën dhe heroinën, në bashkëpunim me autoritetet policore të vendeve fqinje, veçanërisht me Italinë, të cilat kanë ndihmuar në identifikimin dhe ndjekjen penale të organizatave kriminale gjatë operacioneve të trafikimit të narkotikëve, përfshirë ato të kryera nga deti. Si rezultat i këtyre operacioneve, janë rritur, gjithashtu, sekuestrimet e sasive të hashashit. Komisioni Evropian, në raportin e tij të vitit 2020, mbi vendin tonë vlerësoi, gjithashtu, vazhdimin e bashkëpunimit me Qendrën Evropiane të Monitorimit të Narkotikëve dhe Varësisë nga Droga (EMCDDA), mbështetur dhe në marrëveshjen e punës të nënshkruar në muajin mars 2019, mes Shqipërisë dhe EMCDDA-së. Faktorë të natyrës dhe bashkëpunimit ndërkombëtar, përfshirë dhe përpjekjet e vendit për integrimin në Bashkimin Evropian janë vlerësuar me ndikim pozitiv në drejtim të rritjes së volumit të drogave të sekuestruara dhe numrit të arrestimeve lidhur me këto çështje gjatë vitit 2019, edhe nga Departamenti Amerikan i Shtetit. Ky i fundit, sjell në vëmendje se ndonëse roli i Shqipërisë si vend burimi dhe tregtimi i drogave kryesisht të forta mbetet i ulët, ka një rritje të sasive të sekuestruara të kokainës në Evropën Perëndimore me përfshirjen e grupeve kriminale shqiptare.

Krahas vazhdimit dhe forcimit të bashkëpunimit ndërkombëtar, duke përfshirë adresimin e tendencave të reja në fushën e trafikimit të lëndëve narkotike, nevojitet që autoritetet shqiptare të marrin masa shtesë të karakterit politik, legjislativ dhe organizativ. Ndër nevojat e identifikuar, përfshihen miratimi i Strategjisë dhe i planit kombëtar për drogat, rishikimi i legjislacionit mbi barnat narkotike dhe substancat psikotrope, përditësimi i listës së substancave të ndaluara psikoaktive dhe ngritja e Observatorit Kombëtar të Drogave dhe e Sistemit të Paralajmërimit të Hershëm për substancat e reja psikoaktive.

¹ EU Commission, Albania 2020 Report, Brussels, 6.10.2020 pg 6 https://ec.europa.eu/neighbourhoosites/near/files/albania_report_2020.pdf

² Po aty.

³ United States Department of State, International Narcotics Control Strategy Report, Albania 2020, pg 93, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/06/Tab-1-INCSR-Vol.-I-Final-for-Printing-1-29-20-508-4.pdf>

Referuar sfidave, rezultateve të arritura dhe rekomandimeve për forcimin e luftës kundër trafikëve të paligjshme, vendi ynë vijon të raportohet si një vend burimi, tranziti dhe destinacioni për trafikimin e qenieve njerëzore. Viktimat përfshijnë gra dhe fëmijë, të cilët i nënshtrohen trafikimit për shfrytëzim seksual dhe të punës, në vendet fqinje dhe shtetet anëtare të BE-së.

Shqipëria ka forcuar përpjekjet për parandalimin dhe për mbrojtjen e viktimave të trafikimit dhe ka vijuar masat për zbatimin e ligjit.⁴ Në dhjetor 2019, Shqipëria miratoi masa shtesë për të parandaluar trafikimin e qenieve njerëzore, veçanërisht duke rritur kontrollimin e detajuar nga ana e Policisë së Shtetit për të miturit që largohen nga vendi. Mekanizmi kombëtar i referimit për viktimat (e mundshme) të trafikimit vlerësohet plotësisht funksional. Megjithatë, autoritetet shqiptare duhet të rrisin përpjekjet për identifikimin e hershëm të viktimave dhe viktimave të mundshme, intensifikimin e bashkëpunimit ndërkuftar me vendet fqinje dhe bashkëpunimin ndërkombëtar, si dhe në riintegrimin e suksesshëm të viktimave. Vëmendje e veçantë duhet t'u kushtohet fëmijëve të pashoqëruar dhe fëmijëve viktimë të trafikimit, duke u siguruar atyre, gjithashtu, mbrojtjen e duhur.

Referuar veprimtarisë së paligjshme të trafikimit të armëve, vendi ynë konsiderohet një vend tranzit dhe destinacion për armët e lehta. Shqipëria ka miratuar “Strategjinë për Kontrollin e Armëve të Vogla, të Lehta, Municioneve dhe Eksplozivëve, 2019–2024, dhe Planin e Veprimit 2019–2021, si dhe ka marrë pjesë në mënyrë aktive në ciklin e politikave të BE-së – Planin e veprimit operativ EMPACT mbi armët e zjarrit.

Trafikimi i paligjshëm i pasurive kulturore është një çështje tjetër që sjell pasoja të shumta në shoqërinë tonë, duke shkaktuar dëm historik, pasi pengon studimet shkencore dhe kuptimin e së kaluarës, dëm kulturor, që çon në humbjen e identitetit të vendeve të origjinës, si dhe dëm shoqëror, duke qenë shpesh një burim i financimit të veprimtarisë kriminale dhe duke dëmtuar ekonominë e vendeve të origjinës.

Trafikimi i paligjshëm i pasurive kulturore si format e tjera të trafikimit të paligjshëm është një çështje komplekse, e gjerë dhe gjithëpërfshirëse. Mund të marrë forma të ndryshme, të përfshijë vende të shumta dhe të shërbejë për qëllime të ndryshme, varësisht nga konteksti gjeografik, socioekonomik dhe politik. Është një aktivitet kriminal shumë i madh dhe fitimprurës, përfshin rrjete dhe tregje ilegale transnacionale, gjeneron një humbje të trashëgimisë, financon krime të tjera.

Lufta kundër trafikimit të paligjshëm të pasurive kulturore kërkon legjislacion të fortë, ndërjegjësim, si dhe bashkëpunim ndërsektorial. Në Strategjinë Ndërsektoriale të saj “Për luftën kundër krimit të organizuar, trafikimit të paligjshëm dhe terrorizmit, 2013–2020”, Qeveria e Shqipërisë ka treguar, gjithashtu, përparësi dhe angazhim për parandalimin dhe luftën kundër trafikimit të paligjshëm të pasurive kulturore të luajtshme.

Institucionet dhe agjencitë ligjzbatuese shqiptare kanë kryer një sërë operacionesh, me qëllim zbulimin, identifikimin, gjetjen e objekteve dhe hetimin e dënimit e autorëve të përfshirë në këto forma të trafikimit. Për shkak të rëndësisë madhore që ka ruajtja e veprave të trashëgimisë kulturore, objektiva dhe masa të detajuar janë parashikuar për zbatim nga institucione dhe agjenci të ndryshme ligjzbatuese në një plan veprimi të posaçëm, i cili plotëson dhe shoqëron këtë Strategji.

Sipas vlerësimit të Task-Forcës së Veprimit Financiar (FATF), Shqipëria ka ndërmarrë hapa në drejtim të forcimit të efektivitetit të regjimit të saj kundër pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, duke përfshirë miratimin e legjislacionit për zbatimin e regjistrimit për pronarët përfitues, marrjen e masave për reduktimin e ekonomisë informale dhe përdorimin e *cash*-it dhe ngritjen e ekipeve të specializuara dhe zyrtarëve për hetimin dhe ndjekjen penale të pastrimit të parave, në çdo qark.⁵ Megjithëse Komisioni Evropian ka vlerësuar një lloj progresi lidhur me

⁴ United States Department of State, Trafficking in Persons Report, Albania 2020, <https://www.state.gov/reports/2020-trafficking-in-persons-report/albania/>

⁵ Financial Action Task Force (FATF), Albania <http://www.fatf-gafi.org/countries/di/iceland/documents/increased-monitoring-october-2020.html>

sekuestrimet dhe konfiskimet e pasurive kriminale, numri i çështjeve me dënime përfundimtare për pastrim parash mbetet i ulët. Krahas vijimit të zbatimit të Planit të Veprimit të dakordësuar me Task-Forcën e Veprimit Financiar për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, nevojiten përpjekje për të forcuar hetimet financiare dhe luftën kundër pastrimit të parave. Një vëmendje e shtuar i duhet kushtuar identifikimit dhe konfiskimit të pasurive kriminale të vendosura jashtë vendit ose të paarrtshme, zbatimit të rregullave për konfiskimin e zgjeruar dhe ngrirjen paraprake të pasurive, si dhe përdorimit sistematik të hetimeve paralele financiare për krimin e organizuar, të cilat duhet të shoqërojnë sistematikisht procedimet penale që nga fillimi.

Çdo vit, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit kryen një vlerësim kombëtar të kërcënimit të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, duke përfshirë vlerësimin e riskut të grupeve kriminale, në mënyrë që të ketë një panoramë të krimit dhe kërcënimeve me të cilat përballet dhe të vendosë për masat operacionale për adresimin e tyre. Institucione dhe agjenci të tjera ligjzbatuese mbledhin, hartojnë dhe shkëmbejnë të dhëna dhe informacione rreth veprimtarisë së paligjshme të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, mbështetur në fushën e veprimit dhe përgjegjësitë e tyre ligjore.

Bashkëpunimi policor me shtetet anëtare të BE-së dhe Europolit është intensifikuar, duke çuar në një numër të konsiderueshëm të operacioneve të suksesshme dhe arrestimin e drejtuesve të grupeve të strukturuar kriminale. Agjencitë shqiptare të zbatimit të ligjit përdorin marrëveshjen operacionale me Europolin, përmes shkëmbimit proaktiv dhe në kohë të informacionit përmes SIENA, si dhe përdorin ekipe të përbashkëta hetimore për të kryer hetime me homologët e BE-së.

Shqipëria merr pjesë, gjithashtu, në projektet e analizave operacionale të Europolit, si dhe në projekte analizash lidhur me krimin kibernetik, krimin mjedisor, krimin e organizuar për pasuritë, terrorizmin, kontrabandën e migrantëve, trafikimin e qenieve njerëzore, armët dhe eksplozivët. Zyra Ndërlidhëse e Europolit në Shqipëri, e hapur zyrtarisht në muajin korrik 2019, ishte e para që operoi në rajonin e Ballkanit Perëndimor. Vendi ynë ka shkëmbyer gjithnjë e më shumë informacion me Europolin dhe u bashkua me Rrjetin Operacional Informal kundër Pastrimit të Parave në vitin 2019, si dhe u bë një partner strategjik në luftën kundër “krimit të organizuar të pronës”, një nga fushat me përparësi të hetimit të krimit të Europol dhe një prioritet për sa i takon Platformës Evropiane Multidisiplinare kundër Kërcënimeve Kriminale (EMPACT).

Komisioni Evropian ka vlerësuar në vitin 2020, se numri dhe cilësia e mesazheve të shkëmbyera përmes aplikacionit të sigurt të rrjetit të shkëmbimit të informacionit (SIENA) është përmirësuar ndjeshëm që nga fundi i vitit 2019 dhe se ka pasur zhvillime pozitive në bashkëpunimin me Interpolin. Hapja në muajin korrik 2019 dhe funksionimi i Zyrës Ndërlidhëse të Europolit në Shqipëri, e cila ishte e para zyrë që operoi në rajonin e Ballkanit Perëndimor dhe roli i Oficerit Ndërlidhës në Tiranë ndihmuan në forcimin e mëtejshëm të bashkëpunimit policor me Europolin dhe vendet anëtare. Për më tepër, Shqipëria ka vijuar të bashkëpunojë mirë në çështjet penale, duke përfshirë këtu vendet anëtare të BE-së. Marrëveshja e saj e bashkëpunimit me *Eurojust*, e cila hyri në fuqi në 1 nëntor 2019, pritet të lehtësojë më tej bashkëpunimin gjyqësor ndërmjet autoriteteve shqiptare dhe atyre të BE-së në luftën kundër krimit të organizuar ndërkombëtar. Megjithatë, duhet të përmirësohet më tej bashkëpunimi juridiksional ndërkombëtar, zbatimi në kohë i instrumenteve shumëpalëshe dhe kapaciteti institucional. Këto përpjekje duhet të shoqërohen nga përpjekjet e mëtejshme për të harmonizuar legjislacionin me *acquis* të BE-së dhe për të nxitur shkëmbimin e praktikave më të mira në bashkëpunimin gjyqësor.

Në nëntor të vitit 2017, qeveria shqiptare mori vendim për krijimin e operacionit “Forca e ligjit”. “Forca e ligjit” u konceptua si një strukturë e veçantë brenda Policisë së Shtetit me oficerë të dedikuar për luftën ndaj krimit të organizuar. Një nga detyrat e para të “Forcës së ligjit” ishte krijimi i një harte të saktë mbi grupet e krimit të organizuar, fushën e tyre të veprimtarisë, ndikimin në territor, identifikimin e udhëheqësve, anëtarëve, financuesve, aseteve dhe aktiviteteve financiare të pastrimit të produkteve të krimit. Pas kësaj pune paraprake, në gati tri vite,

operacioni “Forca e ligjit” ka arritur një sërë rezultatesh konkrete nëpërmjet operacioneve policore të kryera, të cilat kanë çuar në arrestimin e një numri të konsiderueshëm të anëtarëve të grupeve kriminale dhe sekuestrimin e aseteve të tyre me vlerë rreth 120 milionë euro.

Në bashkëpunim me partnerët ndërkombëtarë, në muajin korrik 2019 u krijua Njësia për Kapjen e Personave në Kërkim (*Fugitive Active Searching Team*) “Fast Albania”. Në shkurt të vitit 2020 kjo njësi u bë pjesë e rrjetit evropian ENFAST, duke u bërë kështu vendi i parë në Ballkanin Perëndimor, joanëtar i BE-së, që ka krijuar një njësi të tillë të specializuar. Njësia është e fokusuar në kapjen e personave të rrezikshëm në kërkim dhe në bashkëpunim me njësitë simotra të BE-së dhe deri në muajin shtator 2020, ka kontribuar në kapjen e 22 shumë të kërkuarve, të huaj apo shqiptarë, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

Sa i përket krijimit të institucioneve të reja, si rezultat i reformës së sistemit të drejtësisë u krijua një gjykatë e veçantë (GJKKO), një prokurori e veçantë (SPAK) dhe një njësi e hetimore e veçantë (BKH), sipas modelit amerikan të FBI-së. Të tria këto institucione kanë objektiv kryesor luftën ndaj krimit të organizuar dhe korrupsionit, kanë një legjislacion të veçantë për organizimin dhe funksionimin, janë totalisht të pavaruara nga organet e tjera të kontrollit të sistemit të drejtësisë dhe operojnë vetëm në bazë të Kushtetutës dhe të ligjit të tyre të organizimit. Kjo formë e re organizimi dhe funksionimi ka eliminuar një problem serioz të hasur ndër vite, atë të varësisë funksionale dhe organizative nga hallkat qeverisëse të sistemit të drejtësisë. Të tria këto institucione përbëhen nga gjyqtarë, prokurorë dhe hetues që i janë nënshtruar paraprakisht një procesi rivlerësimi (*vetting*), sa i përket figurës, pasurisë dhe profesionalizmit.

Duke qenë se krijimi i institucioneve të veçanta, sidomos i njësisë speciale të hetimit (BKH) kërkonte kohë për t’u realizuar, qeveria shqiptare ndërmori disa masa të menjëhershme për të asistuar institucionet e sistemit të drejtësisë në luftën ndaj krimit të organizuar dhe të korrupsionit.

Një rëndësi e veçantë iu kushtua legjislacionit në dispozicion të institucioneve dhe agjencive ligjzbatuese. Në luftën ndaj krimit të organizuar institucionet dhe agjencitë përdorin jo vetëm legjislacionin penal, por edhe forma të tjera edhe më proaktive, siç është legjislacioni parandalues.

Shqipëria ka një traditë në adaptimin e legjislacionit parandalues që në vitin 2004, me miratimin e ligjit të parë të ashtuquajtur antimafia, sipas modelit italian. Pavarësisht ndryshimeve të shpeshta në vite, thelbi i këtij legjislacioni nuk kishte ndryshuar, ai ka qenë i përqendruar vetëm mbi ato që quhen masa pasurore, pra sekuestrimi dhe konfiskimi i të mirave dhe aseteve të personave të përfshirë në aktivitete kriminale.

Më 31 janar 2020, me iniciativë të qeverisë, ky legjislacion u kompletua nëpërmjet adaptimit të aktit normativ nr. 1, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”.

Legjislacioni i ri, akoma edhe më agresiv, parashikoi krahas masave pasurore ekzistuese të sekuestrimit dhe të konfiskimit, masa parandaluese personale, si: mbikëqyrja speciale e personave apo masa ekonomike si ndalimi i marrjes pjesë të ndërmarrjeve të caktuara private në tendera publike apo koncesione.

Ky legjislacion ofroi një instrument akoma edhe më efikas në duart e institucioneve dhe agjencive ligjzbatuese shqiptare, sepse mundësoi një aksion të koordinuar dhe kompleks ndaj krimit të organizuar, përmes zbatimit të masave parandaluese personale, masave parandaluese pasurore, si sekuestrimi apo konfiskimi i aseteve, mundësojnë kufizimin e fuqisë financiare të individëve apo të grupeve kriminale, si dhe të masave ekonomike, si heqja e licencave apo lejeve apo ndalimi i marrjes pjesë në tendera publike të shoqërive tregtare, të cilat mundësojnë kufizimin e injektimit të parave kriminale në ekonomi.

1.5. Kuadri ligjor dhe institucional në fuqi, lidhja me dokumentet dhe prioritetet strategjike

Shqipëria ka një kuadër të plotë ligjor dhe nënligjor, si dhe një bazë të konsiderueshme dokumentesh strategjike, që adresojnë çështjet e krimit të organizuar dhe të krimeve të rënda. Një nga prioritetet kryesore në Programin e Qeverisë Shqiptare dhe prioritetet e Ministrisë së

Brendshme është forcimi i rendit dhe sigurisë publike, duke parashikuar këtu luftën kundër krimit të organizuar, trafikëve të paligjshme, narkotikëve etj.

Kuadri ligjor për luftën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda është i gjerë dhe përfshin një tërësi ligjesh, aktesh nënligjore, që përbëjnë bazën e nevojshme rregullatore për këtë fushë, të tilla si:

- Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë;
- ligji nr. 108/2014, datë 31.7.2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar;
- ligji nr. 103/2014, datë 31.7.2014, “Strategjia e Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë”;
- Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë, i ndryshuar, ku përcaktohet kompetenca e hetimit të veprave penale, që lidhen me krimin e organizuar, si dhe ligji nr. 95/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve për të luftuar korrupsionin dhe krimin e organizuar”, në bazë të të cilit është krijuar Prokuroria e Posaçme, që ka në kompetencë hetimin e veprave të kryera nga krimi i organizuar;
- Ligji nr. 9917, datë 19.5.2008, “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”, të ndryshuar. Ky ligj ka për qëllim të parandalojë pastrimin e parave dhe të produkteve që burojnë nga veprat penale;
- Ligji nr. 10192, datë 3.12.2009, “Për eliminimin dhe goditjen e krimit të organizuar dhe trafikimit, nëpërmjet masave ndaluese kundër pasurisë”, zbatohen edhe për pasuritë e personave, mbi të cilët ekziston një dyshim i arsyeshëm, bazuar në indicie, edhe për pjesëmarrje në organizata kriminale ose në banda të armatosura;
- Vendimi i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 44, datë 10.6.2009, “Për miratimin e rregullores “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”;
- Me ligjin nr. 9110, datë 24.7.2003, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatave për Krimet e Rënda”, u krijua Gjykata Për Krime të Rënda dhe Prokuroria për Krimet e Rënda, e cila ka në kompetencë edhe hetimin e veprave penale, në fushën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda;
- ligji nr. 10173, datë 22.10.2009, “Për mbrojtjen e dëshmitarëve dhe bashkëpunëtorëve të drejtësisë”;
- ligji nr. 10193, datë 3.12.2009, “Për marrëdhëniet juridiksionale me autoritetet e huaja në çështjet penale”;
- ligji nr. 79/2020, “Për ekzekutimin e vendimeve penale”;
- akti normativ nr. 1, datë 31.1.2020, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”;
- Strategjia e Sigurisë Kombëtare;
- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020;
- Strategjia Ndërsektoriale e Luftës kundër Krimit të Organizuar, Trafikëve të Paligjshme dhe Terrorizmit, 2013–2020 dhe planit të veprimit 2013–2016;
- Për miratimin e planit të veprimit për vitet 2019–2020, për zbatimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Luftës kundër Krimit të Organizuar, Trafikëve të Paligjshme dhe Terrorizmit, 2013–2020;
- Plani Kombëtar i Veprimit për Luftën kundër Trafikimit të Personave 2018–2020;
- Strategjia Kombëtare për Migracionin dhe Planin e Veprimit 2019–2022;
- Prioritetet e Ministrit të Brendshëm;
- Marrëveshje me EUROPOL, INTERPOL;
- Task-Forca Antiskifter;
- Konventa kundër krimit të organizuar transnacional etj.

Ky dokument strategjik është e ndërlidhur dhe kontribuon në parimet që rrjedhin nga Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim, kapitulli Qeverisja e Mirë, Demokracia dhe Shtetit i së Drejtës e lidhur me këto objektiva strategjike:

Krijimi i një mjedisi të sigurt për shoqërinë përmes uljes së ofertës dhe mundësive për përdorim të paligjshëm të narkotikëve;

Ulja e trafikimit të paligjshëm dhe, në veçanti, e trafikimit të qenieve njerëzore nga/përmes Shqipërisë deri në 2020;

Përmirësimi i eficiencës në luftën kundër krimit ekonomik dhe financiar, pastrimit të parave, korrupsionit dhe të ardhurave nga krimi;

Rritja e efikasitetit të njësisë së krimeve kibernetike;

Krijimi i një shërbimi hetimor bashkëkohor;

Forcimi i bashkëpunimit ndërkombëtar dhe rajonal.

PJESA II QËLLIMI I POLITIKAVE DHE OBJEKTIVAT SPECIFIKË TË DOKUMENTIT STRATEGJIK

2.1 Qëllimi i politikës I: Ulja e kërcënimit dhe ndikimit të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda

Lufta ndaj krimit të organizuar dhe krimeve të rënda përbën një nga prioritetet kryesore të qeverisë shqiptare dhe Ministrisë së Brendshme, si dhe është një ndër kriteret kryesore për procesin e anëtarësimit të vendit në BE. Konsolidimi i shtetit të së drejtës dhe rritja e sigurisë në vend janë të lidhura ngushtësisht me rritjen e kapaciteteve njerëzore dhe logjistike në institucionet ligjzbatuese, përmirësimin e kuadrit ligjor, përmirësimin e cilësisë hetimore dhe forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional dhe ndërkombëtar.

Kjo Strategji dhe plani i veprimit që e shoqëron mbështetet në vizionin e qeverisë për mbrojtjen e qytetarëve dhe përparimit të vendit nga kërcënimet dhe ndikimi i krimit të organizuar dhe krimet e rënda, përmes zvogëlimit të risqeve dhe rritjes së fuqisë parandaluese.

Ky dokument do të jetë një udhërrëfyes për zbatimin në praktikë të qasjes gjithëpërfshirëse kundër veprimtarive të paligjshme dhe strukturave të krimit të organizuar, e cila përfshin ndërveprimin midis qeverisë, sektorit privat, komunitetit dhe qytetarëve.

Prioritetet, objektivat dhe masat konkrete që parashikon kjo Strategji, organizohen dhe synojnë të adresojnë tri çështje kryesore në përballje me krimin e organizuar dhe krimet e rënda: 1. **Goditja** (*pursue*); 2. **Parandalimi** (*prevention*); 3. **Mbrojtja** (*protection*).

Me gjithë përparimin e bërë, sfida kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda mbetet e madhe dhe për këtë arsye kjo Strategji e rishikon qasjen në përballjen me të. Duke marrë në konsideratë natyrën komplekse dhe gjithmonë në zhvillim të strukturave, veprimtarive dhe formave të shfaqjes së krimit të organizuar, në themel të kësaj strategjie parashikohet një qasje gjithëpërfshirëse e gjithë shoqërisë shqiptare kundër këtij fenomeni, ku institucionet shtetërore, sektori privat, komunitetet dhe qytetarët të luajnë rolin e tyre në një përpjekje kolektive për të ulur kërcënimin dhe ndikimin e krimit të organizuar. Për të realizuar këtë qëllim, Strategjia kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda 2021–2025 parashikon tri politika:

Me qëllim të uljes së kërcënimit të krimit të organizuar dhe të krimeve të rënda, nevojitet adresimi njëkohësisht i shqetësimeve kryesore që lidhen me veprimtaritë e paligjshme të krimit të organizuar, sidomos atyre në fushën e narkotikëve dhe trafikeve të paligjshme, si dhe veprave penale në fushën e krimit ekonomik dhe pastrimit të parave. Sigurisht, goditja dhe ndjekja e strukturave të krimit të organizuar, të cilat veprojnë brenda apo jashtë vendit është me rëndësi kritike për zbatimin efektiv të kësaj politike.

Përmbushja me efektivitet e objektivave të mësipërm do të mbështetet përmes vënies në përdorim të kapaciteteve dhe aftësive të reja për dobësimin e përhapjes dhe ndikimit të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, duke përmirësuar sistemet, kuadrin ligjor, burimet njerëzore dhe nivelin e bashkëpunimit dhe koordinimit të institucioneve dhe aktorëve vendës me përgjegjësi dhe rol në këtë fushë. Për më tepër, një vëmendje e veçantë do t'i kushtohet nevojës për forcimin e bashkëpunimit ndërkombëtar, kapjes dhe vënies përpara drejtësisë të personave në kërkim

kombëtar dhe ndërkombëtar dhe zbatimit të regjimit të posaçëm në burgun e sigurisë së lartë për subjektet me rrezikshmëri të theksuar kriminale.

Objektivi specifik 1.1: Goditja e veprimtarive kriminale në fushën e narkotikëve

Lufta kundër narkotikëve do të intensifikohet, duke bashkërenduar angazhimin e institucioneve ligjzbatuese me atë të vendeve partnere, si dhe do të ndërmerren procese të thella reformuese që do të prekin legjislacionin, logjistikën dhe personelin e institucioneve.

Në themel të kësaj qasjeje do të jenë mbledhja dhe analizimi i të dhënave të reja, rritja e aftësive informative dhe të vlerësimit, të cilat do t'u mundësojnë institucioneve të zbatimit të ligjit dhe qeverisë të kuptojë më mirë organizimin dhe veprimtarinë e rrjeteve të krimit të organizuar, avantazhet dhe dobësitë e tyre, me qëllim realizimin e goditjeve sa më efektive. Për shkak se grupet dhe rrjetet kriminale shqiptare tashmë operojnë në një kontekst pothuaj tërësisht transnacional, edhe qasja gjurmuese dhe goditëse do t'i përshtatet kësaj prirjeje, duke thelluar cilësisht bashkëpunimin me institucionet ligjzbatuese të vendeve evropiane, ku grupet shqiptare të krimit të organizuar operojnë.

Ulja e kërcënimeve dhe e ndikimit negativ që shkaktohet nga veprimtari të paligjshme në fushën e narkotikëve do të mbështetet në realizimin e masave dhe aktiviteteve të mëposhtme:

- rritja e veprimtarisë zbuluese të udhëhequr nga inteligjenca dhe evidencat;
- përditësimi i bazës së të dhënave të posaçme për kultivimin e kanabisit me informacione nga të gjitha burimet e mundshme vendëse dhe të huaja;
- planifikimi, organizimi dhe realizimi i takimeve, analizave dhe operacioneve të përbashkëta me qëllim rritjen e zbulimit, hetimit, ndjekjes penale, dënimit dhe sekuestrimit në këtë drejtim;
- ngritja dhe funksionimi i Sistemit të Paralajmërimit të Hershëm;
- ngritja dhe funksionimi i Observatorit Kombëtar të Drogave;
- magazinimi dhe asgjësimi i lëndëve narkotike dhe prekursorëve, dhe ruajtja e mostrave si provë materiale për procedurat gjyqësore sipas standardeve dhe praktikave më të mira;
- forcimi i kontrollit kufitar për parandalimin dhe goditjen e trafikimit ndërkombëtar të drogave;
- rritja e efikasitetit të bashkëpunimit me partnerët në drejtim të zbulimit të veprimtarive të paligjshme dhe të goditjes së strukturave kriminale;
- përmirësimi i kuadrit legjislativ për substancat psikotrope dhe prekursorët dhe përditësimi i listës së substancave të ndaluara psikoaktive;
- përmirësimi i kuadrit legjislativ mbi procedurën e asgjësimit të lëndëve narkotike dhe prekursorëve, dhe ruajtjes së mostrave.

Objektivi specifik 1.2: Goditja e trafiqeve të paligjshme

Një vëmendje e veçantë në këtë Strategji i kushtohet, gjithashtu, uljes së kërcënimit që vjen nga veprimtaritë e paligjshme në fushën e trafiqeve, duke përfshirë trafikimin e qenieve njerëzore, ndihmën për kalim të paligjshëm të kufirit apo e njohur ndryshe si kontrabandimi i migrantëve, trafikimi i armëve, municioneve dhe lëndëve plasëse, trafikimi i veprave të artit dhe pasurive kulturore etj. Lidhur me këtë, masa dhe veprimtari shtesë do të parashikohen dhe ndiqen mbi bazë të planit shoqëruar të veprimit.

Ulja e kërcënimeve dhe e ndikimit negativ që shkaktohet nga veprimtari të trafiqeve të paligjshme do të mbështetet në realizimin e masave dhe aktiviteteve të mëposhtme:

- rritja e veprimtarisë zbuluese ndaj trafiqeve të paligjshme të udhëhequr nga inteligjenca dhe evidencat;
- planifikimi, organizimi dhe realizimi i takimeve, analizave dhe operacioneve të përbashkëta, me qëllim rritjen e zbulimit, hetimit, ndjekjes penale, dënimit, sekuestrimeve dhe konfiskimeve në këtë drejtim;
- forcimi i bashkëpunimit me partnerët në drejtim të zbulimit të veprimtarive të paligjshme të trafiqeve dhe të goditjes së strukturave kriminale të përfshira në këto veprimtari;
- përmirësimi dhe miratimi i procedurave dhe i mekanizmave standardë kundër trafikimit të armëve të vogla dhe të lehta;

- hartimi dhe miratimi i planit kombëtar të veprimit “Për parandalimin dhe luftën kundër trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme”;
- forcimi i kontrollit kufitar për parandalimin dhe goditjen e trafikimit ndërkombëtar të pasurive kulturore;
- ngritja dhe funksionimi i Task-Forcës Ndërinstitucionale për ruajtjen dhe luftën kundër vjedhjes dhe trafikimit të Pasurive Kulturore;
- formalizimi i tregut dhe monitorimi i qarkullimit civil dhe fizik të pasurive kulturore;
- plotësimi i kuadrit ligjor vendës, në përputhje me instrumentet ndërkombëtare në fushën e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore, standardet dhe praktikat më të mira ndërkombëtare;
- sigurimi i aksesit dhe ndërveprimi i sistemeve dhe i bazave të të dhënave shtetërore, që administrohen nga Ministria e Brendshme (Policia e Shtetit), Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, Ministria e Kulturës (Instituti Kombëtar i Regjistrimit të Trashëgimisë Kulturore), me qëllim evidentimin, gjurmimin, parandalimin, monitorimin dhe ndalimin në kohë të rasteve dhe personave që lidhen me trafikimin e paligjshëm të pasurive kulturore;
- ratifikimi i konventave në fushën e trashëgimisë kulturore ende të paratifikuara nga shteti shqiptar, si Konventa UNIDROIT, Konventa e BE “*Council of Europe Convention on Offences relating to Cultural Property, Nicosia 2017*”;
- kryerja e trajnimeve të stafit në çdo pikë të kontrollit kufitar lidhur me përdorimin e bazës së të dhënave shtetërore “Regjistri Kombëtar i Pasurive Kulturore”.

Objektivi specifik 1.3: Goditja e krimit ekonomik të pastrimit të parave

Zbatimi i kësaj politike do të mbështetet, gjithashtu, përmes përmirësimit të proceseve të identifikimit, sekuestrimit dhe konfiskimit të financave dhe aseteve të grupeve kriminale. Kjo do të ngushtojë hapësirën e veprimit, fuqisë financiare, por dhe motiveve të përfshirjes në struktura të krimit të organizuar, si dhe pamundësimin e riinvestimit të të ardhurave të përfuara nga veprimtari të paligjshme. Goditja e krimit ekonomik dhe e pastrimit të parave përbën një nga shtyllat kryesore në luftën kundër krimit të organizuar dhe bashkëpunimi i gjerë institucional dhe me vendet partnere do të jetë një domosdoshmëri për përmbushjen e këtij objekti.

Ulja e kërcënimeve dhe e ndikimit negativ që shkaktohet nga veprimtari të krimit ekonomik dhe pastrimit të parave do të mbështetet në realizimin e masave dhe aktiviteteve të mëposhtme:

- forcimi i kapaciteteve të specializuara qendrore dhe vendore për hetimin e krimit ekonomik dhe financiar, duke përfshirë kryerjen e trajnimeve të përbashkëta;
- sigurimi i aksesit dhe ndërveprimi *online* i bazave të të dhënave në funksion të mbikëqyrjes dhe të hetimit në fushën ekonomike-financiare;
- koordinimi dhe bashkëpunimi ndërinstitucional, me qëllim rritjen e numrit të informacioneve të shkëmbyera mes strukturave përgjegjëse dhe kryerjen e analizave të thelluara mbi risqet e pastrimit të parave dhe administrimin e të dhënave (*track record*);
- përmirësimi i zbatimit të sanksioneve financiare të targetuara dhe rritja e hetimeve financiare proaktive dhe paralele që nga fillimi i procedimeve penale;
- rritja e sekuestrimeve dhe e konfiskimeve mbështetur në inteligjencë dhe hetime cilësore të thelluara;
- rishikimi dhe miratimi i kuadrit legjislativ mbi gjurmimin, sekuestrimin, konfiskimin dhe rikuperimin e produkteve të krimit të organizuar;
- menaxhimi i pasurive të sekuestruara dhe konfiskuara, duke ruajtur vlerën ekonomike të tyre.

Objektivi specifik 1.4: Hetimi, ndjekja penale dhe dënimi i drejtuesve dhe i anëtarëve të strukturave kriminale

Krijimi i strukturave të reja në luftën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda është tepër shpresdhënës, për sa i përket goditjes së grupeve të krimit të organizuar dhe dënimit të drejtuesve dhe anëtarëve të tyre. Me qëllim arritjen e rezultateve pozitive në këtë front do t'i kushtohet një vëmendje e veçantë rritjes së efikasitetit të hetimeve kundër strukturave të organizuara kriminale, sidomos drejtuesve dhe financuesve të veprimtarive kriminale. Nëpërmjet forcimit të kapaciteteve teknike dhe investimeve në funksion të hetimeve të thelluara, cilësore dhe

proaktive, si dhe pasurimit dhe përmirësimit të kuadrin ligjor, do të synohet rritja e eficiencës në luftën kundër strukturave të krimit të organizuar.

Në funksion të hetimit penal dhe të dënimit të drejtuesve dhe të anëtarëve të strukturave të organizuara kriminale do të ndiqen dhe do të zbatohen masat dhe aktivitetet e mëposhtme:

- rritja e efikasitetit të hetimeve kundër strukturave të organizuara kriminale, sidomos drejtuesve dhe financuesve të veprimtarive kriminale;
- zgjerimi i aksesit dhe ndërveprimi i bazave të të dhënave publike/privatë të aksesueshme nga autoritetet përgjegjëse dhe zhvillimi dhe përdorimi i zgjeruar i kapaciteteve analitike (*software*);
- blerje pajisjesh për Policinë Shkencore;
- hartimi i projekteve, përthithja e financimeve dhe koordinimi i projekteve për mbështetjen e kapaciteteve njerëzore, infrastrukturore dhe logjistike të agjencive të zbatimit të ligjit;
- blerje pajisjesh dhe asistencë teknike për strukturat e Policisë së Shtetit, në luftën kundër kultivimit dhe trafikimit të lëndëve narkotike dhe krimit të organizuar;
- zbatim i regjimit të posaçëm në burgun e sigurisë së lartë;
- rritja e hetimeve ndaj metodave dhe rasteve të infiltrimit (korrupsioni, kërcënimet etj.) nga strukturat e krimit të organizuar.

Objektivi specifik 1.5: Forcimi i bashkëpunimit policor ndërkombëtar

Krimi i organizuar është një sfidë që i kalon kufijtë e territorit shqiptar. Shumë grupe kriminale shqiptare e ushtrojnë aktivitetin e tyre në vendet e Bashkimit Evropian dhe më gjerë. Për këtë arsye nevojitet një bashkëpunim i shkëlqyer ndërmjet institucioneve shqiptare me ato partnere. Nëpërmjet pjesëmarrjen aktive në Europol, në Interpol dhe në platformat rajonale të bashkëpunimit, do të rritet shkëmbimi i informacionit mbi strukturat kriminale brenda dhe jashtë vendit, çka do të rezultojë në më shumë operacione të përbashkëta policore kundër veprimtarive dhe strukturave kriminale.

Me qëllim të forcimit të mëtejshëm të bashkëpunimit ndërkombëtar midis agjencive të zbatimit të ligjit, si një element kyç për luftën e suksesshme kundër veprimtarive dhe anëtarëve të strukturave të organizuara kriminale do të ndiqen dhe zbatohen masat dhe aktivitetet e mëposhtme:

- rritja e shkëmbimit të informacionit me agjencitë ligjzbatuese të vendeve të rajonit dhe më gjerë mbi strukturat kriminale brenda dhe jashtë vendit;
- pjesëmarrja aktive në Europol, në Interpol dhe në platformat rajonale të bashkëpunimit;
- nënshkrimi dhe zbatim i marrëveshjeve me vendet e tjera për shkëmbimin e të dhënave (gjurmë daktiloskopike, profile ADN, të dhëna automjetesh, rekorde kriminale, të dhëna financiare etj.);
- rritja e operacioneve të përbashkëta policore kundër veprimtarive dhe strukturave kriminale.

Objektivi specifik 1.6: Kapja e personave në kërkim ndërkombëtar

Ky objektivi specifik lidhet drejtpërdrejt me konsolidimin e bashkëpunimit me agjencitë ligjzbatuese të vendeve partnere. Që prej vitit të kaluar Shqipëria krijoi një njësi speciale, e cila do të merret me vetëm me ndalimin e personave të shpallur në kërkim kombëtar dhe ndërkombëtar. Kjo njësi i është bashkuar rrjetit ENFAST, e cila është ombrellë e njësisve speciale të disa vendeve evropiane. Nëpërmjet trajnimeve dhe pjesëmarrjes aktive në takimet e FAST-it, do të synohet rritja e numrit të shtetasve shqiptarë dhe të huaj në kërkim ndërkombëtarë të lokalizuar dhe arrestuar.

Gjetja, gjurmimi, kapja dhe vënia përpara përgjegjësive ligjore të personave në kërkim kombëtar dhe ndërkombëtar, krahas zbatimit të ligjit, përbën një aspekt të rëndësishëm të uljes së ndikimit dhe të kërcënimeve të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, për vendin tonë dhe më gjerë. Për vazhdimin dhe forcimin e rezultateve të arritura deri më tani në këtë drejtim do të ndiqen dhe do të zbatohen masat dhe aktivitetet e mëposhtme:

- pjesëmarrja aktive në takimet dhe trajnimet e ENFAST-it;
- rritja e shkëmbimit të të dhënave me vendet anëtare të ENFAST-it, Europolit dhe Interpolit;

- rritja e numrit të shtetasve shqiptarë dhe të huaj në kërkim ndërkombëtar të lokalizuar dhe arrestuar;

- publikimi dhe përditësimi i të dhënave të identitetit të personave në kërkim ndërkombëtar.

Objektivi specifik 1.7: Forcimi i marrëdhënieve juridiksionale me autoritetet e huaja

Marrëdhëniet juridiksionale me autoritetet e huaja në procesin penal është një nga format më thelbësore të bashkëpunimit midis shteteve në sfidat që lidhen me aktivitetet kriminale dhe personave të përfshira në to. Globalizmi dhe lëvizja e lirë e njerëzve e shtetasve paraqet sfida të përbashkëta në fushën e sigurisë, të cilat nuk mund të zgjidhen brenda një territori juridiksional, por parashtron si kusht bashkëpunimin ndërkufitar. Kjo Strategji do të synojë rritjen e marrëdhënieve juridiksionale me autoritetet e huaja si kundërpërgjigje e atyre personave që tentojnë t'i shpëtojnë ndëshkimit të ligjit, si dhe si rrjedhojë rritjen e besimit të ndërsjellë me vendet e tjera.

Me qëllim të forcimit të mëtejshëm të rezultateve të drejtësisë penale ndaj autorëve dhe veprimtarive të paligjshme të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, nevojitet përdorimi sa më i plotë i instrumenteve dhe i mekanizmave ndërkombëtarë në nivel juridiksional. Për këtë qëllim do të ndiqen dhe zbatohen masat dhe aktivitetet e mëposhtme:

- rritja e efikasitetit të bashkëpunimit gjyqësor, në raport me minimizimin e kohës për ekzekutimin e kërkesave për bashkëpunim gjyqësor ndërkombëtar nga Shqipëria apo nga shtetet e huaja;

- përditësimi dhe aksesimi në regjistrin gjyqësor penal të shtetasve shqiptarë të dënuar jashtë shtetit;

- mbështetja dhe rritja e pjesëmarrjes në skuadrat e përbashkëta hetimore (JIT-s dypalëshe/Eurojust).

2.2. Qëllimi i politikës II: Mbrojtja e qytetarëve, institucioneve dhe ekonomisë

Si rezultat i veprimtarisë së krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, ndër vite, shumë qytetarë kanë vuajtur pasojat e kësaj veprimtarie në forma të ndryshme, si trafikimi për qëllime prostitucioni apo pune të detyruar, zhvatja e vlerave monetare apo materiale, dëmtimi i pronës dhe i pasurisë dhe deri në dëmtimin e shëndetit dhe humbjen e jetës. Anëtarët e strukturave të krimit të organizuar kanë shfaqur, gjithashtu, synimin dhe prirjen për veprime neutralizuese të punës së nëpunësve publikë, përfshirë institucionet e zbatimit të ligjit dhe të organeve të drejtësisë, përmes formave të ndryshme të intimidimit dhe të korrupsionit.

Për më tepër, krimi i organizuar ka ndikim negativ në ekonominë e ligjshme të një vendi. Nëpërmjet përfitimeve të mëdha monetare, grupet kriminale synojnë të kryejnë investime dhe depërtojnë në sektorë të ndryshëm të ekonomisë nëpërmjet formave të ndryshme të pastrimit dhe të riciklimit të të ardhurave kriminale, prezantimin e praktikave gjysmë të ligjshme të biznesit dhe krijimin e aktiviteteve të ligjshme për të mbuluar veprimtaritë e fshehta kriminale dhe origjinën e të ardhurave të përfutuara prej tyre, dëmtimin e konkurrencës etj. Për sa më sipër, ulja e kërcënimit dhe ndikimit negativ të krimit të organizuar mbi qytetarët, institucionet dhe ekonominë e ligjshme të vendit, si dhe mbrojtja e tyre nga këto kërcënime vlerësohet si politikë e veçantë e Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda.

Objektivi specifik 2.1: Identifikimi dhe mbështetja e individëve në rrezik për t'ju nënshtruar shtrëngimit, dhunës dhe frikësimit nga krimi i organizuar

Në luftën kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda, agjencitë ligjzbatuese duhet të jenë të afta të garantojnë shëndetin dhe jetën e dëshmitarëve, bashkëpunëtorëve, funksionarëve të drejtësisë, viktimave të trafikimit dhe grupe të tjera vulnerabël. Në këtë mënyrë do të rritet besimi i njerëzve në institucionet shtetërore dhe do të forcohet marrëdhënia shtet-qytetar.

Për një luftë më efektive kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda është e nevojshme që të garantohet, së pari, siguria fizike dhe e jetës së dëshmitarëve dhe bashkëpunëtorëve të drejtësisë, funksionarëve të drejtësisë dhe agjencive të zbatimit të ligjit, si dhe viktimave të krimit, përfshirë ato të trafikimit. Për përmbushjen e këtij objekti duhet të zbatohen masat e mëposhtme:

- garantimi i jetës dhe sigurisë fizike të dëshmitarëve, bashkëpunëtorëve të drejtësisë, funksionarëve të ngarkuar me luftën kundër krimit të organizuar dhe viktimave të trafikimit përmes programeve të posaçme;

- nënshkrimi dhe zbatimi i marrëveshjeve ndërkombëtare mbi programet e mbrojtjes së dëshmitarëve dhe bashkëpunëtorëve të drejtësisë;

- ofrimi i asistencës ndaj viktimave të trafikimit.

Objektivi specifik 2.2: Rritja e profesionalizmit

Krahas garantimit të integritetit, rritja e profesionalitetit në agjencitë ligjzbatuese do të marrë rëndësi të veçantë në zbatimin e kësaj Strategjie. Do të kryhen trajnime të përbashkëta nga strukturat e hetimit të krimit në Policinë e Shtetit, punonjësve të agjencive ligjzbatuese, shërbimeve inteligjente dhe funksionarëve të drejtësisë në funksion të hetimeve të thelluara dhe cilësore, ndjekjes penale, si dhe dënimit të autorëve. Kjo do të sjellë jo vetëm rritjen e ekspertizës, por edhe konsolidimin e frymës së bashkëpunimit ndërmjet institucioneve shqiptare.

Përmirësimi i mëtejshëm dhe i vazhdueshëm i kapaciteteve profesionale përbën kusht për një përgjigje sa më efektive ndaj formave të ndryshme të shfaqjes së krimit të organizuar, përfshirë ato më komplekse dhe zbulimin, hetimin dhe dënimin e autorëve të tyre, të cilët përdorin gjithnjë e më shumë metodat dhe taktika të zhvilluara për t'iu shmangur veprimtarisë zbuluese dhe hetimore të agjencive të zbatimit të ligjit, me synimin përfundimtar për t'iu shmangur përgjegjësisë penale. Për përmbushjen e këtij objektivi kërkohet zbatimi i masave të mëposhtme:

- kryerja e trajnimeve të strukturave të hetimit të krimit në Policinë e Shtetit mbi format dhe metodat më të avancuara të hetimit të strukturave dhe veprimtarive kriminale;

- kryerja e trajnimeve të përbashkëta për punonjësit e agjencive të zbatimit të ligjit, shërbimeve inteligjente dhe funksionarëve të drejtësisë në funksion të hetimeve të thelluara dhe cilësore, ndjekjes penale, dënimit të autorëve dhe sekuestrimit/konfiskimit të produkteve dhe aseteve kriminale;

- kryerja e trajnimeve për punonjësit e agjencive të zbatimit të ligjit, gjyqtarëve dhe prokurorëve mbi rolin e viktimave në drejtësinë penale;

- pranimi në Akademinë e Sigurisë i të diplomuarve që kanë përfunduar ciklin e dytë të arsimit të lartë.

Objektivi specifik 2.3: Dobësimi i motivit financiar në përfshirje në krim të organizuar

Ky objektivi do të përqendrohet kryesisht në analizimin e legjislacionit, politikave dhe rolit të institucioneve në funksion të masave me karakter ekonomik dhe pasuror. Nëpërmjet këtij aktiviteti synohet evidentimi i mangësive dhe i nevojave për t'u përmirësuar më pas në legjislacion. Në këtë kuadër do të ndërmerren ndryshime ligjore dhe nënligjore në funksion të rritjes së parandalimit të investimit të të ardhurave kriminale në ekonomi. Gjithashtu, kryerja e trajnimeve në këtë fushë do të mundësojë zbatimin më eficient të masave parandaluese pasurore.

Mbrojtja e ekonomisë së ligjshme nga mundësitë dhe hapësirat e shfrytëzueshme nga strukturat e krimit të organizuar, me qëllim riciklimin e të ardhurave me origjinë kriminale, përbën një aspekt të rëndësishëm të qasjes mbrojtëse kundër kërcënimeve dhe ndikimit negativ të krimit të organizuar në shoqëri. Zbatimi në praktikë i qasjes administrative kundër krimit të organizuar ka rezultuar efikas për agjenci të ndryshme të zbatimit të ligjit. Ndjekja dhe forcimi i zbatimit të kësaj qasje në vendin tonë do të realizohet përmes masave të mëposhtme:

- analizë e legjislacionit, politikave dhe rolit të institucioneve dhe agjencive të zbatimit të ligjit, në funksion të masave parandaluese me karakter ekonomik dhe pasuror;

- evidentimi i mangësive dhe i nevojave për përmirësim të kuadrit ligjor parandalues;

- hartimi dhe miratimi i ndryshimeve ligjore dhe nënligjore në funksion të rritjes së parandalimit të investimit të të ardhurave kriminale në ekonomi;

- kryerja e trajnimeve, analizave dhe koordinimi ndërinstitucional në zbatim të masave parandaluese pasurore.

2.3. Qëllimi i politikës III: Rritja e forcës parandaluese ndaj kërcënimeve të krimit të organizuar dhe krimeve të rënda

Strukturat dhe rrjetet e krimit të organizuar synojnë dhe angazhohen në mënyrë të vazhdueshme për të rekrutuar anëtarë të rinj për kryerjen dhe zgjerimin e mëtejshëm të veprimtarive kriminale.

Për shkak të vështirësive me karakter kryesisht social-ekonomik, aftësia e strukturave kriminale për të rekrutuar anëtarë të rinj ka qenë e lartë, siç dëshmojnë dhe të dhënat statistikore të shtrira në kohë, mbi profilin e autorëve të dënuar për veprimtari të tilla kriminale, si brenda dhe jashtë vendit.

Kjo politikë mbështetet mbi vizionin e qeverisë shqiptare për adresimin gjithëpërfshirës të fenomeneve të paligjshme, përfshirë kërcënimet dhe ndikimin negativ të krimit të organizuar, duke mos u kufizuar vetëm në qasjen goditës dhe mbrojtëse. Qasja parandaluese (*prevent*) kërkon kohën e nevojshme dhe angazhimin e të gjithë aktorëve në shoqëri, përtej institucioneve shtetërore, për të ofruar rezultate të qëndrueshme dhe efektive në uljen e kërcënimeve dhe ndikimit të krimit të organizuar. Kjo politikë mbështetet në nevojën për rritjen e vetëdijësimit, ndjenjës së përgjegjësisë së përbashkët për sigurinë në komunitet, besimit të qytetarëve dhe bashkëpunimit të tyre me institucionet në përgjigje të përpjekjeve dhe formave të shfaqjes së veprimtarive të paligjshme. Gjithashtu, ofrimi i alternativave zhvillimore për komunitetet dhe zonat më të ndikuara dhe ekspozuara ndaj veprimtarive të paligjshme dhe përpjekjeve rekrutuese të strukturave të krimit të organizuar përbën njëkohësisht një aspekt me rëndësi kritike për zbatimin me sukses të qasjes parandaluese. Konkretisht, kjo politikë do të përmbushet përmes realizimit të masave dhe aktiviteteve të mëposhtme:

Objektivi specifik 3.1: Realizimi i fushatave për rritjen e ndërgjegjësimit me përfshirjen e institucioneve qendrore dhe vendore, shoqërisë civile, biznesit, medias dhe aktorëve të tjerë për parandalimin e krimit të organizuar

Sfidat që lidhen me krimin e organizuar dhe aktivitetet kriminale në tërësi nuk mund të përballen vetëm me qasje konfrontative dhe robuste, por paralelisht duhet të punohet me ndërgjegjësimin e publikut, duke përfshirë këtu të gjithë aktorët relevantë që kanë një ndikim të gjerë si institucionet qendrore dhe vendore, shoqëria civile, biznesi, media etj.

Në këtë drejtim janë ndërmarrë disa hapa nga institucionet shqiptare. Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, si rezultat i një marrëveshjeje ndër-institucionale me Ambasadën Britanike në Tiranë momentalisht po harton një paketë mësimore (modul) mbi krimin e organizuar dhe krimet e rënda. Kjo marrëveshje synon implementimin e një pakete mësimore/kurrikulare rreth parandalimit të krimit të organizuar dhe krimet e rënda në disa rajone dhe shkolla pilot në Republikën e Shqipërisë.

Mbi këtë modul fillimisht do të trajnohen nga MASR-ja dhe Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin Parauniversitar (ASCAP) mësuesit që japin lëndën “Qytetari” në disa institucione arsimore parauniversitare të përzgjedhura për pilotim. Këta mësues do të mësojnë më pas nxënësit nën monitorimin e grupit trajnues. Ky projekt synon të zgjerohet më tej në të gjitha shkollat e vendit. Në kuadër të këtij projekti janë realizuar edhe aktivitete sensibilizuese me nxënësit të grup-moshës nga 13–18 vjeç.

Në funksion të përmbushjes së objektivit të parë specifik të kësaj politike do të zbatohen masat e mëposhtme:

- organizimi i fushatave ndërgjegjësuere në nivel qendror dhe vendor, me grupe të targetuara dhe tema të përshtatura me kontekstin vendor lidhur me risqet, pasojat dhe parandalimin e përfshirjes në veprimtari kriminale;

- organizimi i leksioneve dhe seminareve të hapura në institucione arsimore publike dhe private;

- realizimi i video-mesazheve ndërgjegjësuere mbi risqet dhe pasojat e krimit të organizuar, si dhe promovimi i modeleve pozitive ndërmjet të rinjve dhe transmetimi në mediet lokale, rrjete sociale etj.;

- organizimi i takimeve të këshillave vendorë për sigurinë publike me të ftuar nga shoqëria civile, të rinj, aktorë kyç në komunitete me fokus rritjen e vetëdijësimit ndaj krimit të organizuar.

Objektivi specifik 3.2: Ofrimi dhe koordinimi i mbështetjes së brendshme/huaj për zona dhe komunitete vulnerabël

Një sfidë e veçantë, në kuadër të kësaj Strategjie do të jetë ofrimi dhe koordinimi i mbështetjes së brendshme dhe të huaj për zonat dhe komunitetet vulnerabël. Si hap të parë Strategjia parashikon evidentimin dhe analizimin e këtyre zonave dhe komuniteteve, për të koordinuar dhe nxitur më pas vënien në jetë të programeve dhe projekteve sociale, dhe financiare, me qëllim parandalimin e kriminalitetit. Më tej do të bëhen përpjekje serioze për nxitjen e programeve sociale me fokus shtresat në nevojë. Gjithashtu do të nxitet kalimi i objekteve të konfiskuara në pronësi të njësive të qeverisjes vendore, me qëllim përdorimin si banesa sociale.

Në funksion të përmbushjes së objektivit të dytë specifik të kësaj politike do të zbatohen masat e mëposhtme:

- evidentimi dhe analizimi i zonave gjeografike, komuniteteve dhe grupeve shoqërore të afektuara dhe vulnerabël ndaj strukturave dhe veprimtarive të paligjshme;
- nxitja e programeve sociale me fokus shtresat në nevojë dhe viktimat e krimit përmes projekteve të financuara nga Fondi i Posaçëm për parandalimin e kriminalitetit;
- nxitja e kalimit të objekteve të konfiskuara në pronësi të njësive të qeverisjes vendore me qëllim përdorimin si banesa sociale.

PJESA III

ZBATIMI, PËRGJEGJËSIA E INSTITUCIONEVE, RAPORTIMI DHE MONITORIMI

3.1 Përgjegjësia e institucioneve

Institucionet përgjegjëse që ngarkohen për zbatimin e Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda dhe Planit të Veprimit janë:

1. Ministria e Brendshme;
2. Ministria e Drejtësisë;
3. Ministria e Mbrojtjes;
4. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë;
5. Ministria e Kulturës;
6. Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
7. Ministria e Financave dhe Ekonomisë;
8. Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë;
9. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale;
10. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit;
11. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural;
12. Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar;
13. Këshilli i Lartë Gjyqësor;
14. Prokuroria e Përgjithshme;
15. Shërbimi Informativ i Shtetit;
16. Autoriteti Kombëtar për Certifikimin Elektronik dhe Sigurinë Kombëtare;
17. Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare;
18. Banka e Shqipërisë.

3.2. Llogaridhënia, raportimi dhe monitorimi

Llogaridhënia

Përfaqsha dhe rishikimi i dokumentit Strategjik do të jetë sipas kërkesave të VKM-së nr. 290, datë 11.4.2020, “Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore të sistemit informatik të planifikimit të integruar (SIPI/IPSIS), për të siguruar përputhshmërinë me sistemin IPSIS”.

Procesi i llogaridhënies, monitorimit dhe analizës vlerësuese do të bëhet nga strukturat koordinuese si më poshtë:

Grupi i menaxhimit të integruar të politikave (GMIP);

- Komiteti Drejtues Sektorial (KDS) për çështjet e rendit dhe sigurisë publike, i cili do të shqyrtojë dhe do të miratojë raportet në zbatim të politikave dhe objektivave të përcaktuar në këtë dokument strategjik.

- Ministria e Brendshme është institucioni përgjegjës që udhëheq hartimin, koordinimin dhe bashkërendimin e institucioneve të përfshira në këtë Strategji.

Monitorimi

Krahas zbatimit të masave të përcaktuara në Strategji dhe në planin e veprimit, monitorimi i vazhdueshëm i strukturave të angazhuara për përmbushjen e detyrimeve, që rrjedhin nga këto dokumente konsiderohet i nevojshëm për të analizuar gjendjen reale gjatë zbatimit të tyre dhe për të mbikëqyrur implementimin periodik, me qëllim përmbushjen e tyre në mënyrë sa më efektive.

Monitorimi dhe vlerësimi i punës së autoriteteve që kanë detyrime për zbatimin e Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda do të shërbejë për të ndjekur ecurinë e Strategjisë, për të vlerësuar shkallën e realizimit të politikave, objektivave të saj dhe përmbushjes së masave dhe aktiviteteve.

Monitorimi i Planit të Veprimit do të kryhet nga grupi për menaxhimin e integruar të politikave (GMIP), të miratuar me urdhrin e kryeministrit nr. 157, datë 22.10.2018, “Për marrjen e masave për zbatimin e qasjes së gjerë sektoriale/ndërsektoriale, si dhe ngritjen dhe funksionimin e mekanizmit sektorial/ndërsektorial të integruar”.

Procesi do të kryhet me pjesëmarrjen e përfaqësuesve nga institucionet kryesore përgjegjëse për çështjet e sigurisë (përfshirë MB/DPPSH, MD, MASR, MSHMS etj.), donatorë dhe shoqëria civile (përfaqësues të organizatave joqeveritare).

Me synim garantimin e përmbushjes së politikave në luftën kundër krimit të organizuar, bazuar në këtë dokument strategjik, do të merren masat e mëposhtme:

- do të monitorohen treguesit e përcaktuar në strategji;
- do të rekomandohen ndryshime në programet sektoriale, duke pasur parasysh arritjet, rrethanat, risqet dhe rreziqet, si dhe eksperiencat e mëparshme, si dhe në përputhje me rekomandimet e progresraporteve të Bashkimit Evropian;
- do të sigurohen konsultime me palët e interesit, përfshirë shpërndarjen sistematike të informacionit për publikun;
- do të jepet kontribut në rritjen e konsistencës dhe të integritetit të politikave dhe masave të sigurisë në të gjitha nivelet e administrimit, si dhe në përdorimin më të mirë të burimeve.

Monitorimi do të kryhet bazuar në raporte 6-mujore dhe vjetore për monitorimin dhe koordinimin e zbatimit të objektivave dhe masave të planit të veprimit.

Përmirësimet në sistemin e monitorimit dhe vlerësimit synojnë të lehtësojnë/ndihmojnë në përafrimin e kuadrit strategjik dhe prioriteteve në fusha të ndryshme dhe të informojnë për politikën e vendit të lidhura me përbashkëtimin e sfidave kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda. Fuqizimi dhe zgjerimi i kuadrit statistikor si në MB, DPPSH-ja dhe institucionet e tjera përgjegjëse do të lehtësojë hartimin e politikave bazuar në evidenca/të dhëna, si dhe do të mundësojë vlerësimin objektiv për përmbushjen e objektivave.

Raportimi

Të gjitha institucionet të ngarkuara me zbatimin e Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda dhe planit të veprimit do të hartojnë raporte mbi bazë 6-mujore dhe njëvjeçare në zbatim të detyrimeve të përcaktuara në Planin e Veprimit në zbatim të Strategjisë, si dhe do të hedhin të dhëna në sistemin IPSIS.

Ministria e Brendshme do të jetë institucioni lider, i cili do të mbledhë, përpunojë dhe analizojë raportet periodike 6- mujore dhe 1-vjeçare që do të përcillen nga të gjitha institucionet e ngarkuara në përmbushje të objektivave dhe masave përkatëse.

Institucionet duhet të raportojnë periodikisht për realizimin e masave, me periodicitet 6-mujor përmes të dhënave të raportuara në Sistemin Informativ për Planifikimin Strategjik të Integruar (IPSIS) në Këshillin e Ministrave dhe në Sekretariatit Teknik Ndërinstitucional.

Komiteti Drejtues Sektorial “Punët e brendshme”, drejtuar nga Ministri i Brendshëm, në zbatim të pikave 6 dhe 7, të urdhrit të kryeministrit nr. 157, datë 22.10.2018, “Për marrjen e masave për zbatimin e qasjes së gjerë sektoriale/ndërsektoriale, si dhe ngritjen dhe funksionimin e mekanizmit sektorial/ndërsektorial të integruar”, do të shqyrtojë, diskutojë dhe miratojë raportet e progresit, të monitorimit të arritjes së synimeve dhe prioriteteve në zbatim të këtij dokumenti strategjik dhe planit të veprimit.

Përveç monitorimit të vazhdueshëm, progresi në përmbushjen e qëllimeve të Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda do të matet nëpërmjet dy mënyrave të vlerësimit, atë të vlerësimit afatmesëm, që do të kryhet në përfundim të dyvjeçarit, në fund të vitit 2022, që do të analizojë rezultatet e arritura, menaxhimin e burimeve dhe cilësinë e zbatimit. Kjo analizë do të tregojë për ndryshimet në kontekstin e përgjithshëm ekonomik dhe social, do të vlerësojë nëse qëllimet janë të qenësishme, duke krahasuar kontekstin fillestar dhe do të identifikojë veprimet e nevojshme.

Bazuar në këtë vlerësim, do të hartohet Plani i Veprimit për vitet 2023–2025 për të arritur objektivat e vendosur në strategji.

Një vlerësim përfundimtar, pas përfundimit të periudhës së zbatimit, do të analizojë të gjithë strategjinë dhe ndikimin e saj të përgjithshëm, ku do të vlerësohen rezultatet e masave të ndërmarra, burimeve të investuara dhe masën në të cilën janë arritur efektet e pritura. Vlerësimi përfundimtar do të kryhet duke analizuar të dhënat nga burime të ndryshme, duke përfshirë edhe gjetjet e monitorimit të performancës dhe vlerësimit të ndikimit të programeve aktive në luftën kundër krimit të organizuar.

PJESA IV ANALIZA BUXHETORE

4.1. Analiza e buxhetit për zbatimin e Strategjisë

Ky kapitull përshkruan shpërndarjen në vija të përgjithshme të burimeve financiare që financojnë produktet e Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda 2021–2025. Efektet financiare janë përlogaritur nga çdo institucion bazuar në implementimin e aktiviteteve të masave përkatëse që janë të parashikuara në Planin e Veprimit të kësaj strategjie. Efektet financiare përballohen nga buxhetet respektive vjetore të institucioneve të ngarkuara, si dhe nga buxheti i donatorëve për zbatimin e Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda, 2021–2025 dhe planit të veprimit 2021–2022, në mënyrë të detajuar.

Procesi i kostimit është bazuar në konsultimin e dokumenteve kombëtare, përfshirë këtu Programi Buxhetor Afatmesëm, 2021–2023, si dhe konsultimet me institucionet e përfshira. Plani i veprimit është shoqëruar me një kostim analitik të secilës masë.

Kostoja e përgjithshme e përlogaritur për zbatimin e kësaj Strategjie dhe e planit të veprimit është 19,947,019,300 lekë ose 159,576,154 euro. Kursi mesatar për referencë është përlogaritur me 125 lekë për 1 euro.

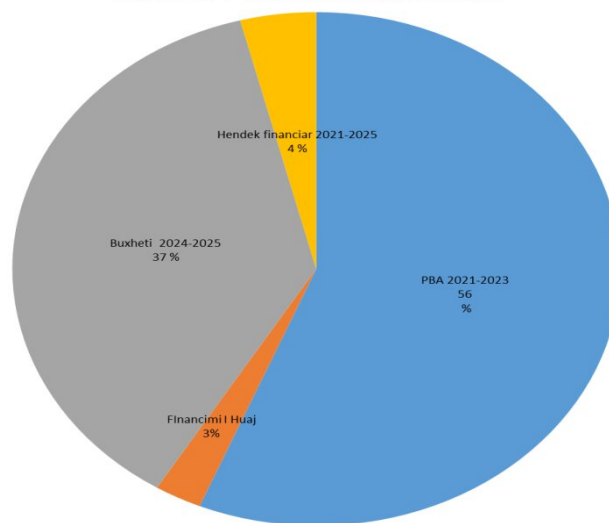
Qëllimi i politikës I pritet të ketë në terma financiarë peshën më të madhe në zbatimin e planit, përkatësisht 84%. Qëllimi i politikës II do të arrijë vlerën 13%, ndërsa qëllimi i politikës III do të arrijë vlerën 3%. Më poshtë, gjendet pasqyrimi i kostove financiare përgjatë 5 viteve të zbatimit të Strategjisë.

Qëllimi i Politikave	Natyra/ Tipologjia e Kostove	Kostoja Totale	Kostot e Planifikuara	Kosto për tu Planifikuar në	Hendeku Financiar
		2021-2025	PBA 2021-2023 Buxheti dhe Donoret	Buxheti 2024- 2025	2021-2025
Qëllimi i politikës I	Korente	16,254,958,300	9,278,054,500	6,173,903,800	803,000,000
	Kapitale	577,211,000	577,211,000	0	

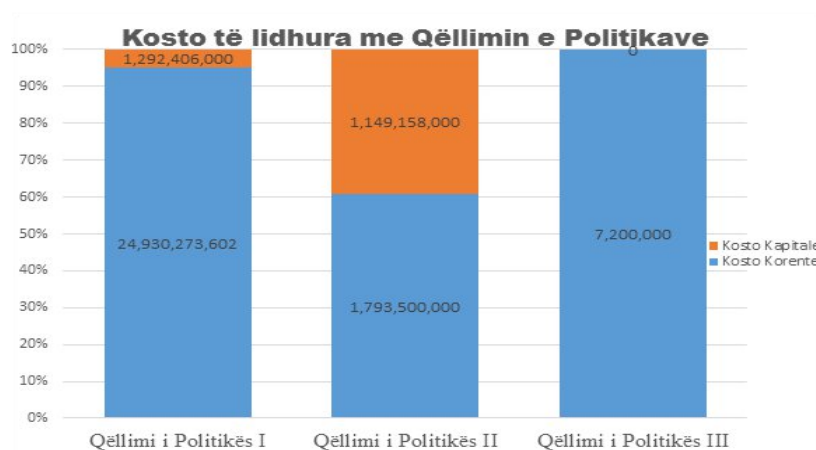
Qëllimi i politikës II	Korente	2,566,900,000	1,540,140,000	1,026,760,000	0
	Kapitale	0	0	0	
Qëllimi i politikës III	Korente	547,950,000	329,250,000	218,700,000	0
	Kapitale	0	0	0	
TOTALI [lek]		19,947,019,300	11,724,655,500	7,419,363,800	803,000,000
TOTALI [euro] <i>1 euro 125 lek</i>		159,576,154	93,797,244	59,354,910	6,424,000

Financimi i planit të veprimit të Strategjisë do të realizohet nga dy burime kryesore, nga buxheti i shtetit dhe nga mbështetja financiare e donatorëve. Për periudhën 2021–2025, buxheti i shtetit pritet të financojë zbatimin e planit në masën 93% të financimit të nevojshëm, 3% pritet të financohet nga donatorë, ndërsa 4% është hendek financiar.

Kostot e PV- NDARJA E SHPENZIMEVE

Kostot korente zënë rreth 97%, ndërsa pjesa tjetër është e parashikuar për kosto kapitale. Të ndara sipas qëllimeve të politik, ato pasqyrohen si më poshtë:

Plani i Veprimit të Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të

Rënda do të rishikohet në periudhë 3-vjeçare për ta përshtatur me progresin në zbatimin e masave, por edhe për ta azhurnuar atë konform programeve buxhetore afatmesme, si dhe prioriteteve të çdo institucioni. Për masa të planit të veprimit ende të pambuluara financiarisht, institucionet përgjegjëse do të planifikojnë nevojat për financime buxhetore nëpërmjet

programeve buxhetore përkatëse, si pjesë e procesit të planifikimit të Programit Afatmesem Buxhetor, dhe buxhetit vjetor.

Qëllimi i Politikës I: ULJA E KËRCËNIMIT DHE E NDIKIMIT TË KRIMIT TË ORGANIZUAR DHE KRIMEVE TË RËNDA																		
Objektivat specifikë	Institucionet përgjegjëse		Afati i zbatimit		Kostoja indikative totale			Burimi i mbulimit deri më 2023-shin						Burimi i financimit			Hendeku financiar 2021–2025 (në lek)	Kostoja totale në EUR (kursi këmbimit: 1 EUR = 125ALL)
	Institucioni përgjegjës	Institucioni kontribues	Afati i fillimit	Afati i mbarimit				PBA 2021–2023 (në lek)			Financim i huaj (në lek)			Buxheti 2024–2026 (në lek)				
					Korente	Kapitale	Total Kostoja	Korente	Kapitale	Total BSH	Korente	Kapitale	Total FH	Korente	Kapitale	Total BSH		
Goditja e veprimtarive kriminale në fushën e narkotikëve	Policia e Shtetit MSHMS	PP PU AISM SHSH Doganat AISM GdF/Projektet mbështetur nga BE	2021	2025	3,974,961,600	0	3,974,961,600	2,385,403,600	0	2,385,403,600	0	0	0	1,589,558,000	0	1,589,558,000	0	31,799,693
Goditja e trafikëve të paligjshme	MB Policia e Shtetit MK/IKRKT	MK/IKRKT AISM PU SHSH Doganat	2021	2025	3,460,745,000	0	3,460,745,000	2,072,055,000	0	2,072,055,000	0	0	0	1,388,690,000	0	1,388,690,000	0	27,685,960
Goditja e krimit ekonomik dhe pasivitetit të parave	Policia e Shtetit AAPSK	SHSH DPT DPP DPPPP AMF AISM BSH QKB DHKA PU PP	2021	2025	4,567,750,000	0	4,567,750,000	2,269,670,000	0	2,269,670,000	0	0	0	1,495,080,000	0	1,495,080,000	-803,000,000	36,542,000
Hetimi, ndjekja penale dhe dënimi i dërguesve dhe antarëve të strukturave kriminale	Policia e Shtetit; Ministria e Brendshme; Drejtoria e Përgjigjesve e Bungeve	IEVP PP SHSH	2021	2025	2,300,006,700	577,211,000	2,877,217,700	1,380,028,900	77,210,000	1,457,238,900	0	500,001,000	500,001,000	919,977,800	0	919,977,800	0	23,017,742
Forcimi i bashkëpunimit policor ndërkombëtar	Policia e Shtetit	SHSH	2021	2025	1,123,000,000	0	1,123,000,000	673,800,000	0	673,800,000	0	0	0	449,200,000	0	449,200,000	0	8,984,000
Kapja e personave në kërkim ndërkombëtar	Policia e Shtetit	SHSH	2021	2025	743,425,000	0	743,425,000	446,055,000	0	446,055,000	0	0	0	297,370,000	0	297,370,000	0	5,947,400
Marrëdhëniet juridiksionale me autoritetet e huaja	Ministria e Drejtësisë	MEPJ	2021	2025	85,070,000	0	85,070,000	51,042,000	0	51,042,000	0	0	0	34,028,000	0	34,028,000	0	680,560
Kostoja totale: Qëllimi i politikës I (objektiva specifike 1.1+1.2+1.3+1.4+1.5+1.6+1.7)					16,254,958,300	577,211,000	16,832,169,300	9,278,054,500	77,210,000	9,355,264,500	0	500,001,000	500,001,000	6,173,903,800	0	6,173,903,800	-803,000,000	134,657,354
Qëllimi i politikës II: MBROJTJA E QYTETARËVE, INSTITUCIONEVE DHE EKONOMISË																		
Objektivat specifikë	Institucionet përgjegjëse		Afati i zbatimit		Kostoja indikative totale			Burimi i mbulimit deri më 2023-shin						Burimi i financimit			Hendeku financiar 2021–2025 (në lek)	Kostoja totale në EUR (kursi këmbimit: 1 EUR = 125ALL)
	Institucioni përgjegjës	Institucioni kontribues	Afati i fillimit	Afati i mbarimit				PBA 2021–2023 (në lek)			Financim i huaj (në lek)			Buxheti 2024–2026 (në lek)				
					Korente	Kapitale	Total Kostoja	Korente	Kapitale	Total BSH	Korente	Kapitale	Total FH	Korente	Kapitale	Total BSH		
Identifikimi dhe mbështetja e individëve në rrezik për ç'u nivestuar shtrëngim, dhunës dhe frikësimit nga krimi i organizuar	PSH	KLÇJ PP	2021	2025	736,000,000	0	736,000,000	441,600,000	0	441,600,000	0	0	0	294,400,000	0	294,400,000	0	5,935,484
Nënshkrimi dhe zbatim i marrëveshjeve ndërkombëtare mbi programet e mbrojtjes së dëshmitarëve dhe bashkëpunitorëve të drejtësisë	PSH AS	PSH KLÇJ Shkollat e Magjistratës	2021	2025	1,399,000,000	0	1,399,000,000	839,400,000	0	839,400,000	0	0	0	559,600,000	0	559,600,000	0	11,282,258
Zbatimi i qasjes parandaluese me karakter pasurore dhe ekonomik ndaj subjekteve të lidhur me veprimtari të krimit të organizuar dhe krimet e rënda	MB	PSH MPE	2021	2025	431,900,000	0	431,900,000	259,140,000	0	259,140,000	0	0	0	172,760,000	0	172,760,000	0	3,483,065
Kostoja totale: Qëllimi i Politikës II (objektiva specifike 2.1+2.2+2.3)					2,566,900,000	0	2,566,900,000	1,540,140,000	0	1,540,140,000	0	0	0	1,026,760,000	0	1,026,760,000	0	3,483,065
Qëllimi i Politikës III: KRITJA E FORCËS PARANDALUESE NDAJ KËRCËNIMEVE TË KRIMIT TË ORGANIZUAR DHE KRIMEVE TË RËNDA																		
Objektivat specifikë	Institucionet përgjegjëse		Afati i zbatimit		Kostoja indikative totale			Burimi i mbulimit deri më 2023-shin						Burimi i financimit			Hendeku financiar 2021–2025 (në lek)	Kostoja totale në EUR (kursi këmbimit: 1 EUR = 125ALL)
	Institucioni përgjegjës	Institucioni kontribues	Afati i fillimit	Afati i mbarimit				PBA 2021–2023 (në lek)			Financim i huaj (në lek)			Buxheti 2024–2026 (në lek)				
					Korente	Kapitale	Total Kostoja	Korente	Kapitale	Total BSH	Korente	Kapitale	Total FH	Korente	Kapitale	Total BSH		
Realizimi i fushatave për rritjen e ndërgjegjësisimit me përfshirjen e institucioneve qendrore dhe vendore, shoqërisë civile, biznesit, medias dhe aktorëve të tjerë për parandalimin e krimit të	Policia e Shtetit	MASR IAL Prefekti i Qarkut	2021	2025	439,250,000	0	439,250,000	263,550,000	0	263,550,000	0	0	0	175,700,000	0	175,700,000	0	3,542,339

organizuar																		
Ofrimi dhe koordinimi i mbështetjes së brendshme/huaj për zona dhe komunitete vulnerabel	Policia e Shtetit A.APSK MB	MBZHR Policia e Shtetit MTMT Bashkia Prefekti i Qarkut MSHMS	2021	2025	108,700,000	0	108,700,000	65,700,000	0	65,700,000	0	0	0	43,000,000	0	43,000,000	0	876,613
Kostoja totale: Qëllimi i politikës III (objektiva specifike 3.1+3.2)					547,950,000	0	547,950,000	329,250,000	0	329,250,000	0	0	0	218,700,000	0	218,700,000	0	4,418,952
Kostoja totale e PV-së					19,369,808,300	577,211,000	19,947,019,300	11,147,444,500	77,210,000	11,224,654,500	0	500,001,000	500,001,000	7,419,363,800	0	7,419,363,800	-803,000,000	142,559,371

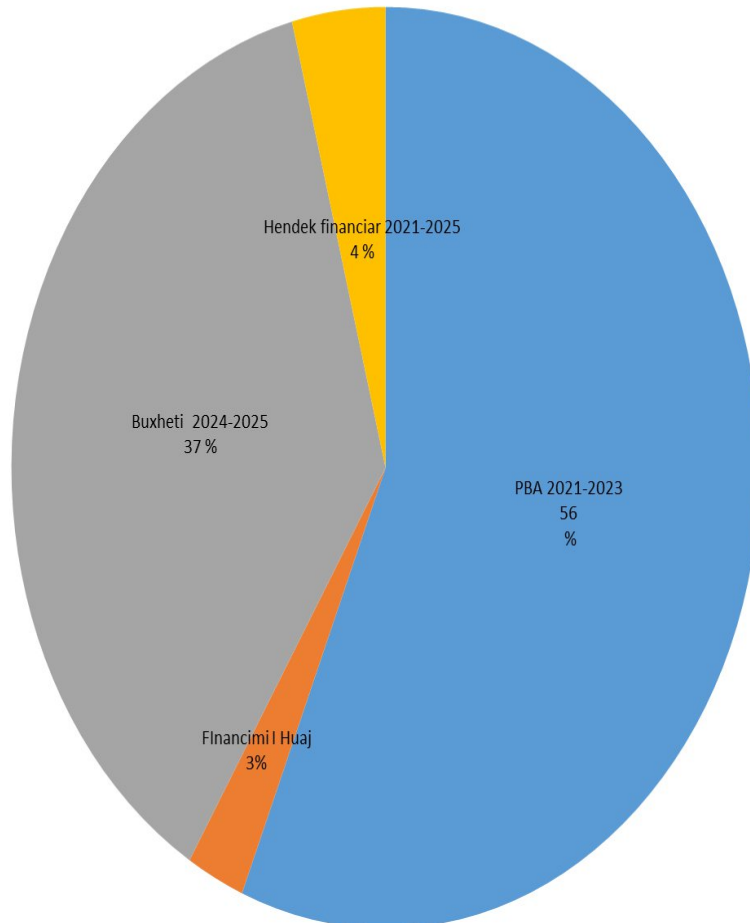
Kostot Totale të PV	19,947,019,300	%
PBA 2021-2023	11,224,654,500	56
Financimi i huaj	500,001,000	3
Buxheti 2021 – 2025	7,419,363,800	37
Hendek financiar 2021–2025	803,000,000	4

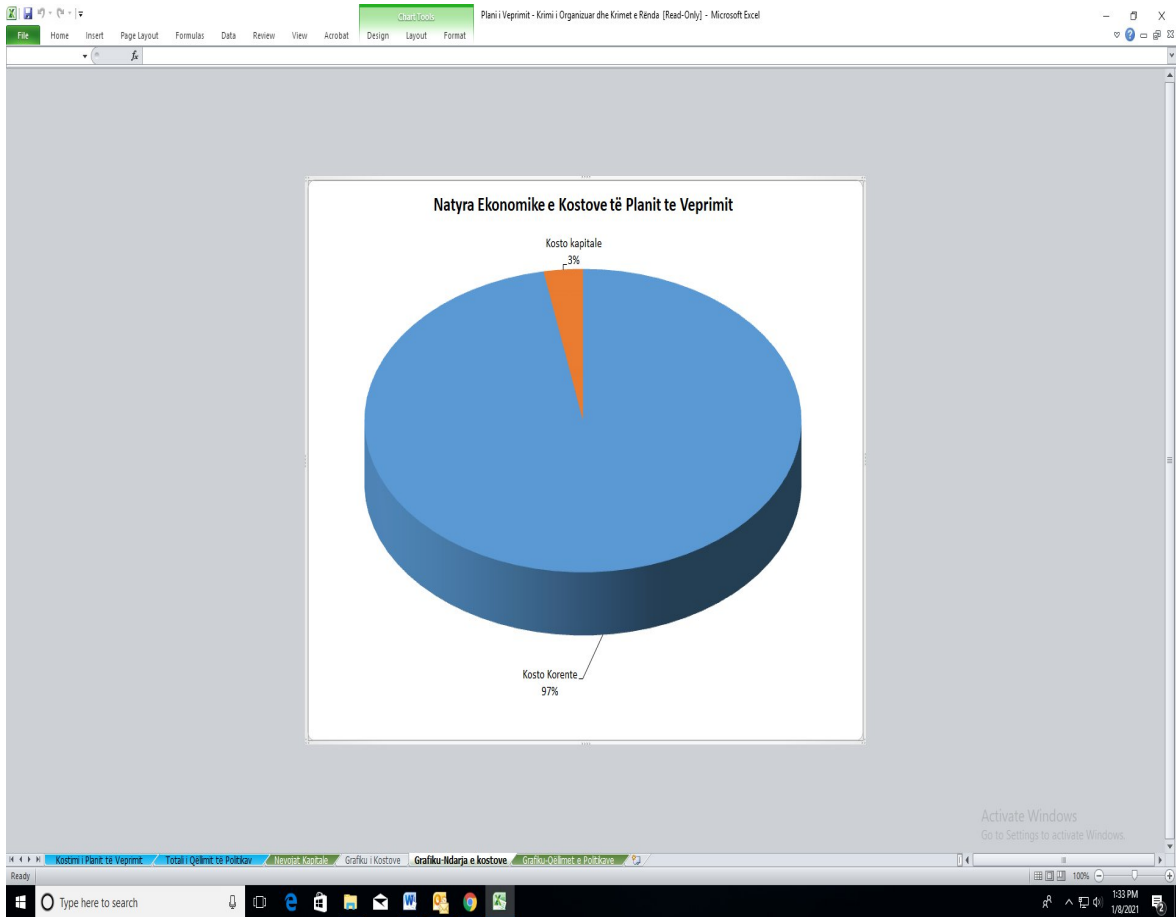
	Kostoja korente	Kostoja kapitale	Totali
Qëllimi i politikës I	16,254,958,300	577,211,000	16,832,169,300
Qëllimi i politikës II	2,566,900,000	0	2,566,900,000
Qëllimi i politikës III	547,950,000	0	547,950,000

Kostoja korente	19,369,808,300
Kostoja kapitale	577,211,000
Total, kostoja	19,947,019,300

Nevojat Kapitale (në Lekë)					
Qëllimi i Përkrahjeve	Natyra e Tipit dhe e Përkrahjeve	Kostot e Përkrahjeve		Kosto për të Përkrahjet në Buxheti 2024-2025	Hendek financiar 2021-2025
		2020-2025	PBA 2020-2023		
Qëllimi i Përkrahjes I	Korrente	19,254,958,300	927,004,200	9,173,993,800	
	Kapitale	577,211,000	577,211,000	0	803,000,000
Qëllimi i Përkrahjes II	Korrente	2,898,900,000	1,540,140,000	3,026,780,000	0
	Kapitale	0	0	0	0
Qëllimi i Përkrahjes III	Korrente	547,860,000	320,260,000	218,700,000	0
	Kapitale	0	0	0	0
TOTALI [Lekë]		19,947,019,300	11,724,655,500	7,419,363,800	803,000,000
TOTALI [Euro]		159,676,164	93,797,244	59,354,910	6,424,000

Kostot e PV-NDARJA E SHPENZIMEVE

Kosto të lidhura me Qëllimin e Politikave

